

## Deuteronom - Comentarii Jean Koechlin

Ultima carte a lui Moise, Deuteronomul, repetă în parte istoriile și învățăturile din cărțile anterioare. Ajuns la sfârșitul vieții sale, conducătorul credincios rememorează evenimentele din pustiu și lecțiile primite de Israel, pentru ca acestea să slujească de pildă noii generații. Oamenii care ieșiseră din Egipt au pierit cu toții, așa că era necesar ca tânăra generație să fie avertizată și să primească învățătură. Cu acest gând, citirea Deuteronomului va fi benefică în special pentru tinerii credincioși. Ca pentru a-i îndemna să nu piardă timpul, cartea începe cu un contrast izbitor. Unsprezece zile ar fi fost suficiente, potrivit v.2, pentru a conduce poporul din Horeb în Canaan. Dar a fost nevoie de patruzeci de ani (v. 3)! Mulți dintre noi își amintesc cu tristețe de anii pierduți. Nu trebuie neapărat să așteptați până la maturitate sau până la bătrânețe pentru a intra în stăpânirea „locurilor cerești”. Duhul Sfânt dorește chiar de la începutul vieții noastre creștine să ne învețe adevărurile și principiile. Versetele 13-18 ne amintesc de trista noastră înclinație de a ne certa „pe drum” (Geneza 45.24) și de măsurile pe care Domnul este obligat să le ia chiar de la primii pași ai poporului Său în pustiu.

De la Horeb, punctul de plecare, Israel se îndreaptă spre Canaan, mergând „prin tot pustiu acela mare și înfricoșător” (v. 19). Și din nou trista scenă de la Cades-Barnea se află sub privirile noastre. Aici aflăm că la cererea poporului fuseseră trimiși oameni să cerceteze țara (v. 22), fapt pe care Numeri 13 nu-l preciza. Rădăcina răului era acolo, în lipsa de încredere în Domnul. Ei au simțit nevoia să se convingă. Atunci când umblăm „prin vedere” și nu „prin credință”, vrăjmașul știe să ne pună înaintea obstacole aparent de netrecut, pentru a ne face să dăm înapoi (v. 28). Din cauza necredinței sale, toată această generație a pierit în pustiu, cu excepția lui Iosua și a lui Caleb. Epistola către Evrei se folosește de acest exemplu solemn pentru a-i avertiza pe toți aceia care și astăzi își împietresc inimile când aud Cuvântul lui Dumnezeu: „cuvântul pe care l-au auzit nu le-a folosit, negăsind credință (Lit: nefiind amestecat cu credință) în cei care au auzit” (Evrei 4.2 și nota c). „Pentru că Domnul ne urăște” (v. 27), se plânge nefericitul popor. Care este cea mai tristă trăsătură a necredinței? Faptul că poate pune la îndoială dragostea care totuși și-a dovedit aptitudinile, dragostea unui Dumnezeu care nu L-a cruțat pe propriul Său Fiu la cruce (Romani 8.31, 32).

Pustiul a fost mare și teribil. Dar cum l-a trecut Israel? Pe brațele Domnului (v. 31)! La expresia celei mai adânci nerecunoștințe, „pentru că Domnul ne urăște, (de aceea) ne-a scos din țara Egiptului” (v. 27), să ascultăm ce răspunde Dumnezeu prin gura lui Moise: „V-am purtat cum poartă un om pe fiul său” (Exod 19.4; Deuteronom 1.31). Câtă sensibilitate în această comparație! Fapte 13.18 completează: „Timp de aproape patruzeci de ani i-a îngrijit («ca o mamă în pustiu» – Darby). Iubirea puternică a unui tată, profunda sensibilitate a unei mame – Dumnezeu vrea să ofere totul alor Săi! (vezi și Psalmul 103.13; Isaia 66.13). Ce anume cere în schimb o asemenea dragoste? Nimic altceva decât încrederea deplină a unui copilăș care se lasă purtat pe brațe. O altă dovadă a credincioșiei Domnului era modul în care deschisese calea poporului Său, cercetând locurile și călăuzindu-i de la un popas la altul (v. 33). Oare trimiterea cercetașilor (v.22) nu a fost un semn de neîncredere și de îndoială față de El? Temerile necredinței au fost urmate de nesocotință și de îngâmfare, atitudine care i-a dus inevitabil la înfrângere în fața dușmanului, făcând apoi să curgă lacrimi amare (v. 45).

Domnul Isus, adevăratul Moise, dorește să ne amintim de pustiu nu numai ca de un loc unde am făcut multe greșeli (1.32-46), ci ca de un loc care evocă bunătatea Sa inepuizabilă și îndelunga Lui răbdare în tot timpul călătoriei. „Domnul Dumnezeuul tău a fost cu tine; nu ți-a lipsit nimic” a spus Moise poporului (v. 7). „Ați dus voi lipsă de ceva?” – îi va întreba Isus pe ucenici înainte de a-i părăsi – „Și ei au spus: «De nimic»” (Luca 22.35). Astfel, prezența Domnului cu noi „în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Matei 28.20), este pentru noi garanția că El cunoaște nevoile noastre și că le va satisface prin resursele Sale nelimitate. „El a cunoscut mersul tău prin acest mare pustiu; în acești patruzeci de ani ...” (v. 7). Domnul măsoară lungimea căii în pustiu, precum și timpul necesar pentru a o străbate. Și ceea ce dă El este pe măsura necesităților. Sosise momentul să se audă vocea divină: „Destul ați ocolit muntele acesta” (v.3). Frații mei creștini, în curând vom auzi chemarea din cer care va pune capăt călătoriei noastre: binecunoscuta voce a Domnului Isus chemându-ne să-L întâmpinăm „în văzduh”. Ce perspectivă minunată!

Lunga pribegie a lui Israel prin pustiu a fost pedeapsa dreaptă a necredinței sale. Totuși, mai era încă un motiv pentru prelungirea călătoriei. Cât timp Israel avea războinici viteji, poporul risca să creadă că a cucerit țara prin propria lui putere. Treizeci și opt de ani au fost deci necesari ca să piară „din mijlocul taberei toată generația bărbaților de război (v. 14). Capitolul 5 din Ioan ne relatează istoria invalidului vindecat de Isus la scăldătoarea Betesda. Tot după treizeci și opt de ani această persoană nenorocită nu mai avea nici o nădejde de la nici un om. El a recunoscut: „N-am pe nimeni ...” și abia atunci Isus l-a făcut să meargă. Acum adulții sunt morți și nu mai rămân decât copii despre care poporul spusese că aveau să fie o pradă; și este drept ca tocmai ei să intre în țară (1.39; compară cu Numeri 14.3). Purtați pe brațe de Domnul, ei sunt mai puternici decât toți războinicii. Când s-a sfârșit puterea omului, atunci vine ceasul lui Dumnezeu (32.36). El a pregătit victorii uimitoare și a spus poporului: „Ridicați-vă, plecați și treceți râul Arnon! ... Începe, ia în stăpânire și intră în luptă cu el!” (v. 24). El Se îngrijise de toate.

Întorcându-ne la Geneza 15.16, Îl auzim pe Domnul ținând seama și mărturisindu-i lui Avraam de nelegiuirea națiunilor din Canaan (vezi și Deut. 9.5). Aceasta însă nu ajunsese „încă deplină”, nu-și atinsese încă vârful. Patru sute de ani au fost necesari pentru ca acest rău să se coacă. Cât de mare este răbdarea lui Dumnezeu! El tolerează de aproape două mii de ani o lume care L-a răstignit pe Fiul Său. Națiunile aflate de o parte și de alta a Iordanului auziseră de tot ce făcuse Domnul pentru Israel. Cu toate acestea, nu s-au pocăit. De aceea judecata trebuie să aibă loc și nici unul nu va putea fi cruțat. Până și copiii vor pieri. Știind că un copil mic care moare merge în cer, acești copii au fost salvați de o soartă, de altfel, mai îngrozitoare decât moartea. În adevăr, nu-i normal să credem că, la maturitate, ei ar fi urmat calea vinovată a părinților lor, care i-ar fi dus la pieire? Aceste națiuni erau vrăjmașe Domnului și poporul trebuia să le nimicească, pentru a apăra gloria lui Dumnezeu. Creștinul însă nu este niciodată chemat, ca Israel, să lupte împotriva oamenilor. În schimb, trebuie să imite blândetea cu care Israel și-a dat aici jos mărturia (v. 27-29).

Când dușmanul iese înaintea poporului, Domnul începe prin a-l încuraja și liniști pe Moise: „Nu te teme de el” (v. 2). Apoi biruința este câștigată: „I-am bătut ... am nimicit cu desăvârșire ... am luat în stăpânire ...” (v. 3, 6, 12). Cetățile „cu ziduri până la ceruri” (1.28) părăseră înainte de necucerit pentru un Israel necredincios. În prezent Moise proclamă: „n-a fost nici o cetate prea puternică pentru noi” (2.36). Și cum a fost cu uriașii care-i înspăimântaseră? Dumnezeu va aminti mai târziu: „Eu am nimicit dinaintea lor pe amoriți, a căror înălțime era ca înălțimea cedrilor; și ei erau tari ca stejarii” (Amos 2.9). Og, împăratul Basanului, unul din acei uriași grozavi, împreună cu tot poporul lui, este dat în mâinile lui Israel asemeni lui Sihon înainte de el. Dumnezeu își arată astfel puterea Sa și compătimirea pentru ai Săi. Gând potrivit să ne

încurajeze când puterea lui Satan este pe cale să ne îngrozească! „Tot ce este născut din Dumnezeu învinge lumea” afirmă prima epistolă a lui Ioan și „aceasta este victoria care a învins lumea: credința noastră” (1 Ioan 5.4). Credința triumfă pentru că se bazează pe Cel care este mai tare decât lumea. „Îndrăzniți, ne spune Domnul Isus, Eu am învins lumea” (Ioan 16.33).

Unii oameni regretă tot restul vieții că n-au fost mai silitori la școală! Iar părinții, care nu întotdeauna sunt ascultați, își avertizează copiii că pentru ei înșiși muncesc și că un studiu mediocru riscă să fie confirmat de o carieră mediocră, ceea ce pune în joc întregul viitor. Nu este tot astfel și cu creștinul? Da, cu deosebirea că întreaga lui viață cuprinde numai ani de școală. Dacă este un ucenic leneș, un amator lipsit de ambiție sănătoasă, dacă are o „vedere scurtă”, intrarea în împărăția cerurilor nu i „se va da din belșug”; va suferi o pierdere eternă (2 Petru 1.9, 11). Fiii lui Ruben și ai lui Gad sunt o pildă în acest sens. Faptul că au intrat primii în posesia moștenirii lor nu înseamnă că au și partea cea mai bună. Dimpotrivă! aceasta se află dincolo de Iordan, unde se găsesc „țara cea bună” și „acel munte frumos” (v. 25). Moise o știa bine. Ce contrast între conducătorul a cărui inimă era dincolo de Iordan, dar căruia nu îi este permis să intre, și aceste două seminții și jumătate care puteau intra în Canaan, dar care nu au deloc dorința înspre aceasta! Drag prieten, unde se găsește inima ta? În cer, cu Isus, sau pe pământ, cu lucrurile văzute și trecătoare? (Luca 12.34).

Un singur act de neascultare l-a lipsit pe Moise de a intra în țara cea bună, promisă de Domnul. De aceea el este cel mai în măsură să îndemne poporul să asculte rânduielele Domnului: „și acum spune el să intrați și să stăpâniți țara ...” (v. 1). Este ca și cum le-ar fi spus: «Aveți grijă să nu vi se întâmple ce mi s-a întâmplat mie; ascultați și împliniți întocmai poruncile Domnului!» „Aceasta va fi înțelepciunea și priceperea voastră” (v. 6). Ascultând de voia lui Dumnezeu, punem deoparte voința noastră, făcând loc înțelepciunii de sus care o înlocuiește pe cea a noastră (Iacov 3.17). A veghea asupra Cuvântului înseamnă în același timp: „păzește-te și ferește-ți bine sufletul” (v. 9). Autoritatea acestui Cuvânt divin este confirmată; Moise își amintește în ce împrejurări și cu câtă solemnitate i-a fost el transmis. „Să nu adăugați la cuvântul pe care vi-l poruncesc eu și să nu scădeți din el” (v. 2; vezi și cap. 12.32). Mulți oameni care își spun creștini adaugă la Scriptură tradiții, superstiții și moduri de vedere omenești. Alții scot pagini care îi deranjează sau pe care nu le înțeleg. Și unii și alții sunt la fel de vinovați (citiți Apocalipsa 22.18, 19).

În mijlocul națiunilor care-l înconjurau, Israel trebuia să se deosebească prin înțelepciunea și prin priceperea (sau inteligența) sa (4.6) înțelepciune și pricepere care constau în a-L cunoaște pe singurul Dumnezeu adevărat, în a-L asculta și a-l fi supus. Aceste națiuni vecine cu Israel se închinau la idoli. Și, ca o consecință, „inima lor fără pricepere a fost întunecată: susținând că sunt înțelepți, au ajuns nebuni și au schimbat gloria nepieritorului Dumnezeu în asemănarea imaginii omului pieritor și a păsărilor și a patrupedelor și a reptilelor” (Romani 1.21-23). În zilele noastre, rareori întâlnim această formă grosolană de idolatrie altundeva decât în țările păgâne. Totuși Noul Testament dă acest nume (idolatrie) și altor păcate: de exemplu lăcomiei, și ne previne în mod solemn că nici un idolatru nu va moșteni Împărăția lui Dumnezeu (Efeseni 5.5; 1 Corinteni 6.9, 10). Prevenindu-l pe Israel, Dumnezeu nu-i ascunde ceea ce se va întâmpla: poporul va fi corupt și va sluji zeilor păgâni. Niciodată Cuvântul lui Dumnezeu nu ne dă iluzii cu privire la disponibilitățile inimii noastre firești. Moise menționează copilașii: „fii și fii ai fiilor” (v. 25). Unul dintre aceștia, numit Ionatan, va deveni, în timpul judecătorilor, tocmai preot al unui chip cioplit (Judecători 18.30).

Deși mai responsabilă decât Israel, creștinătatea n-a răspuns așteptărilor mai bine decât acest popor. Chiar din timpul apostolilor, declinul creștinătății își făcea simțită prezența. Dar în mijlocul acestei ruine a Bisericii profesante, Dumnezeu a trasat celui credincios o cale care se bucură de aprobarea Lui: aceea a ascultării individuale. Să observăm că, vorbind de declin, se folosește persoana a-II-a plural: «voi» (v. 25-28). „Vă veți face chip cioplit”, „veți face rău” iată ce veți face ca o colectivitate responsabilă. Pentru trezire însă este folosită persoana a-II-a singular: «tu»: „vei căuta pe Domnul” (v. 29-31). Fiecare poate să asculte această voce care se adresează individului personal. În acest fel îi scrie Pavel lui Timotei în zilele tulburi ale celei de-a doua sa epistole, în care citim: Iată ce a ajuns creștinătatea în ansamblul ei, „dar tu rămâi în cele ce ai învățat” (2 Timotei 3.14). „De aceea mă voi strădui să vă amintesc întotdeauna aceste lucruri, deși le știți ...”, scrie Petru (citiți 2 Petru 1.12, 13; 3.1, 2). Să nu fim surprinși că întâlnim multe repetiții în Biblie. Parcurgând Deuteronomul, vom găsi o mulțime de astfel de repetiții, începând cu însăși legea, repetată în cap. 5 și care justifică numele acestei cărți (Deuteronom semnifică a doua lege).

Pentru Israel se pune acum problema să asculte rânduielele și judecățile Domnului, să le învețe și să le respecte pentru a le împlini (v. 1). Sunt verbe semnificative pentru fiecare dintre noi în raport cu întreaga Scriptură! În fruntea tuturor instrucțiunilor date lui Israel se situează, fără nicio îndoială, legea. Ea pune în evidență, pe de o parte, perfecțiunea lui Hristos, care a împlinit-o în litera ei, iar pe de altă parte, răutatea omului, capabil să facă tot ceea ce este aici interzis (citiți 1 Timotei 1.9). Faptul că Dumnezeu Se simte obligat să spună: „să nu uciți” și „să nu furi”, confirmă că aceste înclinații spre rău sunt în noi. De aceea legea are un caracter predominant negativ; ea nu spune „să faci”, ci „să nu faci”. Viața creștină de asemenea presupune abținerea și apărare. 1 Petru 1.14 și 2.1, 11 îl îndeamnă pe copilul lui Dumnezeu să nu se lase în voia poftelor de dinainte, să respingă „orice răutate și orice viclenie și fătărnicii și invidii”, să se ferească „de poftele carnale...” Dar creștinismul este în aceeași măsură bogat și în porunci pozitive, de vreme ce credinciosul are o viață nouă prin care le poate împlini. Și dacă Dumnezeu ne cere să ne eliberăm inimile de diverse pofte, o face pentru că El ne-a dăruit o Persoană capabilă să satisfacă aceste inimi, ceea ce legea nu putea face.

Legea fusese dată. Domnul nu mai are nimic de adăugat la ea. Acum poporul răspunde cu elan de bucurie și spontan. Cât de prețioasă este pentru Dumnezeu dragostea dintr-un om! „O, de ar fi în ei o astfel de inimă, ca să se teamă de Mine ...” confirmă Dumnezeu către slujitorul Său (v. 29). Mai târziu, în timpul lui Ieremia, El va aminti de acea zi fericită: „Mi-aduc aminte de tine, ... de dragostea ta când erai logodită, când Mă urmași în pustiu ...”. Și cu câtă tristețe va trebui să adauge: „Dar poporul Meu M-a uitat de zile fără număr” (Ieremia 2.2, 32)! Da, poporul a vorbit bine: „bine au spus tot ce au spus” (v. 28 sf.). Totuși Dumnezeu nu Se mulțumește cu vorbe. El ne va judeca după faptele noastre. „Luați dar aminte să faceți” (v. 32). Să-l cerem Domnului să lucreze în noi „și voința și înfăptuirea” (Filipeni 2.13). Ne-a fost indicată o cale de la care nu trebuie să ne abatem „nici la dreapta, nici la stânga” (v. 32, 33). De câte ori nu am făcut cu ușurință un pas în afara ascultării, atrași de ceva necunoscut sau de teama unui obstacol! Să luăm exemplul de la tânărul rege Iosia, a cărui credințioasă strălucește în întunericul idolatriei vremii sale. El este singurul despre care se spune că „a umblat în căile lui David, tatăl său, și nu s-a abătut nici la dreapta, nici la stânga” (2 Cronici 34.2).

Dragostea lui Dumnezeu nu admite nici un dezacord, nici un compromis. Este exclusivă, în sensul că cere de la noi o dăruire totală: inimă, suflet, putere întreaga noastră ființă trebuie să fie cuprinsă de ea. Și nici un moment din viața noastră nu trebuie să iasă de sub controlul acestei iubiri divine. Fie acasă la masă, la scolare, la culcare fie afară, pe scurt, în toate momentele zilelor noastre iubitul nostru Salvator ar trebui să ne fie subiectul gândurilor și al conversațiilor (Psalmul 73.25). Cât de departe suntem de aceasta! Evanghelia însă ne prezintă Modelul desăvârșit, în ființa Căruia totul era pentru Dumnezeu. Îl auzim pe Domnul Isus citând „cea dintâi și cea mai mare poruncă” cu

autoritatea Singurului care a împlinit-o desăvârșit: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău ...” (Matei 22.37, 38). Cuvântul lui Dumnezeu era neîncetat în inima Lui, astfel încât, atunci când Vrăjmașul s-a prezentat în pustiu, în mâinile Sale se afla această sabie de nădejde cu care să-l înfrunte. Citând v. 13 și 16, Domnul Isus (Matei 4.10; 4.7) l-a redus la tăcere (de două ori) pe Satan. Cât de important este pentru noi să cunoaștem aceste versete pe dinafară! „Învățați-le ...” recomandă cap. 5.1. Diavolul nu poate face nimic împotriva Scripturii, când noi știm s-o cităm pentru a-l înfrânge.

A-L ispiți pe Dumnezeu (v.16) înseamnă a-l cere în mod imperios, amenințător, să pună la probă ceea ce a spus. Aceasta nu este nimic altceva decât necredință. La Masa, poporul a vrut să verifice că DOMNUL era într-adevăr în mijlocul lor (Exod 17.7). Domnul Isus însă nu a găsit necesar să Se arunce de pe acoperișul templului pentru a ști dacă îngerilor li s-a dat dispoziție cu privire la El (Mat. 4.6). Potrivit v. 7, părinții aveau responsabilitatea să le însuflească copiilor lor cuvintele Domnului. Versetul nostru, 20, ne pune înaintea faptului că fiii își vor întreba părinții. Astfel de întrebări sunt prevăzute în alte trei ocazii. În Exod 12.26, subiectul întrebărilor este Paștele (care este calea mântuirii?); în Exod 13.4 se pune problema despărțirii care decurge din mântuire (de ce mereu această despărțire de lume?); în sfârșit, în Iosua 4.6 se pun întrebări legate de cele douăsprezece pietre luate din Iordan și așezate pe pământul Canaanului (problema poziției cerești a celui credincios și a unității Bisericii ca trup al lui Hristos). De fiecare dată răspunsurile se referă la eliberarea al cărei subiect fusese poporul (v. 21-25). Israel nu trebuia să cruțe nimic de la canaaniti, nici de la dumnezeii lor. Nimic pentru a satisface spiritul războinic și de dominație care animă în general națiunile cuceritoare, pentru că Israel era un popor sfânt, consacrat pentru Domnul (v. 6)!

Voi și cu mine, noi suntem dispuși să-i iubim pe cei care ne iubesc, pe cei care ne par simpatici, binevoitori (Luca 6.32). Dragostea lui Dumnezeu este de o cu totul altă natură. Ea s-a exercitat încă din Egipt asupra lui Israel, popor slab și nevoiaș, care nu-L căuta pe Dumnezeu, „cel mai mic dintre toate popoarele” (v. 7, 8). Asupra noastră, această dragoste s-a exercitat pe când eram fără putere, fără evlavie, încă păcătoși, vrăjmași lui Dumnezeu (Romani 5.6, 8, 10). Omul iubește când găsește la alții motive pentru asemenea sentimente; este o iubire preferențială. La Dumnezeu, dimpotrivă, toate motivele pentru a ne iubi se aflau în propria Sa inimă, astfel că această dragoste se revarsă peste toate făpturile Sale fără nici o deosebire. De acum, dragostea pe care Dumnezeu o așteaptă de la om nu este răspunsul convenit la dragostea Sa; ea are un motiv: „noi îl iubim pentru că El ne-a iubit întâi” (1 Ioan 4.19). Și are pentru noi o consecință: ascultarea (v. 9). Acestea, inima lui Dumnezeu îi răspunde din nou, dar cu un sentiment deosebit, cel din v. 13, care are drept corespondent în Noul Testament promisiunea Domnului Isus: „Dacă Mă iubește cineva, va păzi Cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi ...” (Ioan 14.23; 1 Ioan 5.3). Fie ca Dumnezeu să ne dea tuturor să trăim din plin această experiență.

„Îți vei aduce aminte ... adu-ți aminte!” iată firul călăuzitor al acestei cărți, și aceasta pentru că inima lui Israel, ca și a noastră, este promptă în a uita de Dumnezeu, de eliberările Sale, de promisiunile Sale, de poruncile Sale (compară cu Marcu 8.17 ...). Domnul Își purtase poporul „cum poartă un om pe fiul său” (1.31). Aici îl pedepsește „cum ceartă (sau „educă”, sau „disciplinează”) un om pe fiul său” (v. 5). «Purtat» și «pedepsit» sunt două privilegii ale copilului lui Dumnezeu (Evrei 12.5 ...). Cel de-al doilea ne pare mai greu de acceptat decât primul. Dar ce urmărea Dumnezeu când permitea experiențele din pustiu? Scopul este repetat de trei ori: „ca să te smerească” (v. 2, 3, 16). Un om care are nevoie este mai dispus să se întoarcă spre Creatorul lui și acesta este tocmai punctul pe care îl așteaptă Dumnezeu, pentru că încercarea nu este niciodată un scop în sine, ci un mijloc „ca să-ți faci bine la sfârșit” (v. 16). Ce contrast între pustiu pe care Israel tocmai îl traversase, un pământ plin de „uscăciune, unde nu era apă” (v. 15) și „țara cea bună”, plină de pâraie, de izvoare și de ape adânci, în care avea să intre! Ce contrast de asemenea între hrana din Egipt (Numeri 11.5) și îmbelșugatele roade din țara Canaanului, dătătoare de putere, de bucurie, de sănătate, de savoare și care evocă roada Duhului prezentată pe larg în Galateni 5.22!

Pentru a descrie forța vrăjmașilor lui Israel, Moise se folosește de aceleași mijloace ca și oamenii necredincioși care înmuieră inima poporului (1.28), pentru că această putere era reală. Poporul nu trebuia să o desconsidere, ci, mai degrabă, să-și pună încrederea într-o putere mai mare. DOMNUL avea să meargă înaintea lor spre a descuraja și nimici această putere a vrăjmașului. Contrar criteriilor obișnuite ale oamenilor – cantitate sau calitate – intervenția lui Dumnezeu în favoarea lui Israel n-a fost dictată nici de numărul (7.7), nici de buna înclinație naturală a acestui popor. „Să știi dar că nu pentru dreptatea ta – reamintește Moise – îți dă Domnul Dumnezeul tău această țară bună ca s-o stăpânești” (9.6). Copilul lui Dumnezeu nu se poate lăuda nici măcar cu atâta îndreptățire proprie ca Israel. „El ne-a mântuit, nu pentru fapte, împlinite în dreptate, pe care le-am făcut noi, ci după propria Sa îndurare ...” (Tit 3.5-7). Și pentru ca poporul să nu fie tentat să atribuie alegerii lui Dumnezeu meritele lor personale, conducătorul lor le amintește episodul umilitor cu vițelul de aur. Dacă ne vom aduce aminte fără nctare de credințioșia Domnului (cap. 8), nu vom uita niciodată cât de slabe sunt inimile noastre (v. 7; Ezechiel 16.30).

Invitat să nu-și uite greșelile trecute, Israel putea alătura aici o altă aducere-aminte: cea a mijlocitorului credincios care i-a reprezentat pe munte. Moise este menționat în mod deosebit în Psalmul 99.6 printre cei care îl cheamă pe Domnul și care strigă spre El. Ce implorări fierbinți a știut el să înalțe către Dumnezeu pentru popor, ca și pentru fratele său Aaron! Iată într-adevăr pentru noi două subiecte constante de rugăciune: pe de o parte adunarea, iar pe de altă parte membrii familiei noastre. Și tot Psalmul 99 confirmă eficacitatea rugăciunii credinței: „Tu le-ai răspuns: Tu ai fost pentru ei un Dumnezeu iertător” (Ps. 99.8; Iacov 5.16). Ne vom bucura să constatăm că în acest psalm este numit și Aaron. Nu numai că i-a fost iertat păcatul său grav, ci a putut după aceea să devină, la rândul său, un mijlocitor (Numeri 16.47). Când am învățat o lecție prin propria experiență, putem să fim un ajutor pentru alții. Aceasta a fost experiența lui Petru. Spunându-i că S-a rugat pentru el, Domnul a adăugat: „când te vei întoarce, să-i întărești pe frații tăi” (Luca 22.32). Ce bucurie, prieteni creștini, că putem conta pe prezența în cer a unui Apărător divin care mijlocește la Tatăl în favoarea fiecăruia dintre noi!

De-abia intrate în mâinile lui Moise, cele dintâi două table ale legii au și fost sfărâmate, pentru ca judecata să nu pătrundă odată cu ele în tabăra idolatră. În plus față de această dată, Domnul va porunci ca noile table să fie puse imediat în chivot, simbol al Domnului Hristos care este garantul menținerii întregi a legii. Potrivit propriilor Sale cuvinte (Matei 5.17-19), Domnul Isus n-a venit pentru a desființa legea, ci pentru a o împlini (Matei 5.17 nota a: pentru a-i arăta plinătatea). Nici o iotă, nici o frântură de literă pe care iubitul nostru Salvator să nu o fi satisfăcut perfect! El va fi și în această privință cel mai mare în Împărăția cerurilor. 2 Corinteni 3 compară „cele zece porunci”, înscrise odinioară pe piatră, cu „epistola lui Hristos”, gravată „pe table de carne, ale inimii” (2 Cor. 3.3), „epistolă” care se rezumă în fapt la un nume, cel al Domnului Isus, pe care Duhul Sfânt îl imprimă în inimile răscumpăraților Săi. Dar nu pentru a rămâne ascuns acolo. O scrisoare este făcută pentru a fi citită. Numele lui Hristos trebuie să poată fi citit de către cei care ne cunosc. În preajma noastră, mulți sunt cei care nu citesc niciodată Biblia. Într-o manieră indirectă ei pot fi constrânși să o facă, în măsura în care comportarea noastră, pe care ei o observă, pune în practică învățăturile Sale și îl reflectă pe Isus (1 Petru 3.1sf, 2).

Versetele 12 și 13 așază înaintea copiilor lui Israel un plan minunat. Prieten creștin, Domnul nu dorește nici „de la tine” altceva, decât teamă, credințioșie, dragoste, lepădare de sine, ascultare. Mica 6.8 pune aceeași întrebare și, ca răspuns, invită la dreptate, la bunătate, la smerenie.

Toate acestea ni se cer în interesul nostru: „spre binele tău” (v. 13) și nu sunt decât un răspuns corect la iubirea divină. Fericite legături reciproce: „Domnul S-a alipit de părinții tăi, ca să-i iubească ...” (v.15) ... „tu să te alipești de El” (v. 20)! Este cerută circumcizia inimii. Un semn exterior nu este suficient pentru a face proba că cineva are o religie (Romani 2.29). Trebuie să existe în inimă dovada că pretențiile cărnii au fost judecate și că cineva aparține lui Dumnezeu. Domnul este Susținătorul celor care sunt singuri în viață. Orfanul, văduva, străinul sunt în mod cu totul deosebit subiectele îngrijirii Sale. „Dumnezeul cel mare, cel tare și cel înfricoșător” (v. 17), care a făcut „aceste lucruri mari și înfricoșătoare” (v. 21), este în plus un Dumnezeu plin de mângâiere, un Tată pentru orfani, un Apărător făcând dreptate văduvelor (Psalmul 68.5). „El este lauda ta” (v. 21). Nu numai ceea ce a făcut, ci Însăși Persoana Sa este, pentru inimile și buzele celor răscumpărați, un subiect continuu de bucurie și de adorare.

Poporul lui Dumnezeu este îndemnat să facă precum plugarul care, pentru a-și alinia brazda, ia repere din urma și dinaintea lui. Pentru a reveni la drumul drept, Israel va privi întâi înapoi, pentru a-și aminti de ieșirea din Egipt și de dificila călătorie prin pustiu (v. 2-7; Ieremia 2.23: „Privește-ți calea în vale”), apoi înainte, pentru a contempla prin credință bogata țară a promisiunii (v.10-12). Rătăcirile noastre trebuie să ne servească de avertisment și să vorbească conștiinței noastre, în timp ce perspectiva moștenirii cerești care ne așteaptă este menită să ne stimuleze inimile. Confrunțați neconținut cu un trecut jalonat prin har și cu un viitor glorios, umblarea noastră va tinde să fie dreaptă. Ce contrast între țara promisiunii și Egipt, imagine a lumii! Pentru a avea apă, chiar și în zilele noastre, egiptenii sunt obligați s-o ridice cu greu până la jgheaburi, cu ajutorul scripetelui, un fel de moară acționată primitiv cu piciorul (v. 10 sf.), în timp ce în țara Canaanului, ploaia cerului asigură apă fără plată și din abundență. Da, ce contrast între sărmanele eforturi ale omului din lume de a-și făuri singur fericirea și terenul binecuvântat pe care este așezat acum răscumpăratorul Domnului, care primește totul prin harul Dumnezeului său!

„Să vă puneți deci aceste cuvinte ale Mele în inimă și în suflet” (v. 18). „Dacă ... cuvintele Mele rămân în voi...” este cuvântul de ordine pe care ni l-a lăsat Domnul Isus la plecare. Dacă lucrul acesta este împlinit, atunci vom ști cum să ne rugăm (Ioan 15.7), cum să-l vorbim (Psalmul 45.1; Matei 12.34), cum să ne ferim de rău (Psalmul 119.11). În fiecare moment al zilei vom fi preocupați de aceste cuvinte și cu Cel care le-a rostit. Conversațiile noastre, faptele noastre, umblarea noastră le vor purta amprenta. Se va putea citi până și pe fața noastră fericirea pe care ele ne-o asigură. În căminul nostru, la locul nostru de muncă, în alergăturile noastre, „în toate” vom împodobi „învățătura care este a Dumnezeului nostru Mântuitor” (Tit 2.10 și nota c). Apoi vine concluzia tuturor acestor îndemnuri la ascultare: „Iată, vă pun înaintea astăzi binecuvântarea și blestemul” (v. 26). În fața fiecăruia dintre noi se deschid aceste două căi. Una este poteca îngustă a ascultării de Domnul; cealaltă, drumul larg al propriei noastre voințe. Însă la această răscruce, Dumnezeu a așezat stâlpi indicatori. Calea ascultării duce la binecuvântare; cealaltă, a voinței proprii, la blestem. Pe care o vom alege și urma?

Până la cap. 4, poporul a fost invitat să scoată învățătură din trecut. De la cap. 4 până la cap. 11, Moise le-a pus pe inimă marea datorie a ascultării de DOMNUL. Aici vom ajunge la cea de-a treia parte a cărții, în care Israel va primi instrucțiuni pentru vremea când va locui în țară. Și cea mai importantă dintre acestea este cu privire la stabilirea unui loc pentru a aduce închinare Dumnezeului său. Israelii trebuia întâi să curețe țara de urâciunile canaaniților, apoi să caute dar nu să aleagă locul (v.5) unde va fi celebrată închinarea. Nu este de competența creștinului să hotărască unde sau cum îi va aduce laudă lui Dumnezeu. Datoria lui este să se informeze cu grijă, după Scriptură, cu privire la locul unde Domnul a promis că va fi prezent. Când este nesigur, să urmeze exemplul celor doi ucenici pe care Domnul i-a trimis să pregătească Paștele și care L-au întrebat: „Unde vrei să pregătim?” (Luca 22.9). Numai în acest loc ales de Domnul (v.14) își va putea aduce israelitul felurile sale jertfe, va putea mânca din ele, în sfârșit, se va putea bucura cu toată casa lui (v. 7, 12). Ce imagine a ceea ce avem să facem și să primim în prezența Domnului Isus când suntem strânși în jurul Lui! (Matei 18.20).

Prin gura lui Moise, Domnul vine să le aducă aminte că, cel dintâi, El are dreptul de a fi slujit de către poporul Său. Însă El nu le rămâne niciodată dator. De îndată ce a primit de la ei ceea ce l se cuvine, Se revelează ca un Dumnezeu plin de bunătate, care Se îngrijește de hrana lor și care pătrunde cu tandrețe în circumstanțele vieții lor de zi cu zi. Aceasta nu le dă credincioșilor dreptul să se poarte după bunul lor plac! Deci, „fie că mâncați, fie că beți, fie orice faceți, să faceți toate pentru gloria lui Dumnezeu” (1 Corinteni 10.31). Noul Testament îi confirmă copilului lui Dumnezeu că trebuie să se abțină de la a mânca sânge și „să se ferească de întinările idolilor” (Fapte 15.20). Această ultimă interdicție arată grija lui Dumnezeu pentru ai Săi. Să fim siguri că, dacă Domnul ne interzice un lucru, nu o face în mod arbitrar, numai pentru a ne crea greutate, ci pentru ca să nu fim „prinși în cursă” (v. 30). Tot acest verset ne învață că adesea primul pas pe calea idolatriei este curiozitatea. „Cum au slujit națiunile acestea dumnezeilor lor?” Interesul față de rău este un semn că nu am fost profund mișcați în conștiință și ne conduce neînarmați pe teritoriul lui Satan.

Un profet mincinos este periculos mai ales atunci când se ridică din mijlocul poporului lui Dumnezeu. Toți apostolii dau un semnal de alarmă cu privire la acești învățători falși care, „prin cuvinte dulci și vorbiri frumoase, amăgesc inimile celor fără răutate” (Romani 16.18; 2 Petru 2.18; 1 Ioan 2.19; Iuda 4). „Să nu ascuți”, îndeamnă v. 3 ci, dimpotrivă, „voi să umblați după DOMNUL, să ascultați de glasul Lui” (v. 4). Siguranța pentru oile Bunului Păstor constă într-o bună cunoaștere a glasului Său (Ioan 10.4, 5). Atunci nu le este deloc greu să deosebească pentru a fugi glasul unui străin. Un al doilea pericol, tot atât de greu sesizabil, îl constituie influențele rele, cu atât mai de temut când vin de la cineva apropiat. „Nu vă amăgiți: „Tovărășiile rele strică obiceiurile bune!” (1 Corinteni 15.33). Să avem curajul să rupem o relație care tinde să ne îndepărteze de Domnul (Luca 14.26). În sfârșit, răul se poate manifesta și colectiv, încât să contamineze un oraș întreg. Creștinul credincios este chemat să se retragă din mijlocul tuturor religiilor în care, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu, va descoperi nedreptate (2 Timotei 2.19).

Acești „fii ai Domnului” (v. 1) erau „un popor sfânt pentru Domnul ... deosebit între toate popoarele” (v. 2). Din aceasta trebuia să decurgă o comportare sfântă și versetele care urmează ne arată cum să păstrăm această poziție. Biblia este piatra de încercare care ne ajută să facem distincție între ceea ce este curat și ceea ce nu este. Animalele curate erau acelea care satisfăceau ambele condiții enunțate. Cele care, asemenea câmilei, rumegă, dar nu au copita despicată (multă cunoștință, dar o umblare nepotrivită), trebuia să fie respinse și tot așa cele care, asemeni porcului, lăsau urme ireproșabile cu picioarele, dar nu se hrăneau corespunzător. Fariseii ilustrau foarte bine această categorie. În exterior despărțiți de rău, nu erau conduși în interior de Cuvântul lui Dumnezeu. Ieremia este un exemplu de om care a reunit cele două caractere: „Cuvintele Tale au fost găsite și eu le-am mâncat ...”, declară el. Aceasta este „rumegarea”. Iar în versetul următor: „N-am stat în adunarea celor batjocoritori ...” (Ieremia 15.16, 17). Aceasta este umblarea în despărțire. Reptilele zburătoare erau necurate (v. 19). Dumnezeu nu aprobă amestecul celor cerești (cu aripi) cu cele pământești (reptilele).

„Religia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu”, de care ne vorbește Iacov (Iacov 1.27), are două aspecte: „a-i cerceta pe orfani și pe văduve în necazul lor, a se păstra neîntinată de lume”. Ieri am abordat aspectul personal: a rămâne curat. Astăzi avem înaintea celălalt aspect: slujirea dragostei pentru cei necăjiți și lipsiți: orfanul, văduva (v. 29), precum și levitul, străinul, săracul. „Dați milostenie”, a spus Domnul Isus,

„faceți-vă pungi care nu se învechesc...” (Luca 12.33). Fără îndoială că Dumnezeu nu duce lipsă de nimic; El îi poate „sătura cu pâine pe săracii Săi” (Psalmul 132.15) fără ajutorul nostru. Dacă ne cere să împărțim ceea ce avem nu este pentru că El are nevoie, ci ca să ne învețe să dăm. El știe că inimile noastre sunt, prin firea lor, egoiste, preocupate de nevoile proprii și deloc sensibile la nevoile altora. Iar Lui Îi face plăcere să vadă în ai Săi primele roade ale vieții divine: iubirea în manifestările ei multiple. Da, inima Lui de Tată se bucură să vadă la copiii Lui o oarecare asemănare cu Fiul Său preaiubit, care din dragoste a făcut totul pentru ei (2 Corinteni 8.9).

A dăruii este o bucurie nu numai pentru cel care primește, ci și pentru cel care dă (Fapte 20.35). Însuși Dumnezeu, „Tatăl luminilor” (Iacov 1.17), care ne dă orice dar desăvârșit, Se bucură mai mult decât oricine să facă daruri. Și, cu scopul ca ai Săi să împartă această bucurie, El așază în calea lor prilejuri de a dăruii. Ce contradicție dacă inima lor este tristă făcând aceasta (v. 10)! Să nu uităm că „Dumnezeu îl iubește pe acela care dă bucuros” (2 Corinteni 9.7). „Săracii nu vor lipsi din țară” (v. 11). „Pe săraci îi aveți întotdeauna cu voi” a spus Domnul Isus (Ioan 12.8). Pentru a gusta bucuria de a da, chiar dacă nu mai mult decât un cuvânt de simpatie sinceră, găsim întotdeauna o ocazie. Poate că o astfel de ocazie este „aruncată la poarta” noastră (Luca 16.20, vezi nota k), precum Lazăr în fața celui bogat, dar ne lipsesc ochii inimii pentru a o vedea, credințioșii pentru a ajuta! „Cine are ochi binevoitor va fi binecuvântat, pentru că dă săracului din pâinea lui” (Proverbe 22.9). Și exemplul slujitorului evreu imagine a Domnului Hristos care urmează aceste învățături ne amintește că tot ce facem din dragoste pentru cineva mai sărac sau mai mic decât noi, pentru Domnul o facem.

Dintre cele șapte sărbători menționate în Levitic 23, acest capitol ne amintește numai despre primele trei în funcție de importanța lor: Paștele, mult mai detaliat aici, sărbătoarea săptămânilor sau Cincizecimea, în sfârșit, sărbătoarea Corturilor. Cu aceste trei mari ocazii, fiecare israelit trebuia să se suie la locul pe care Domnul Și l-a ales ca locuință. Luca 2.41 ... îi prezintă pe Iosif și pe Maria mergând pentru Paște la Ierusalim cu copilul Isus. Iar Luca 22.14 ... relatează ultimul Paște pregătit pentru Domnul. Era o mare nevoie a inimii Lui: „Am dorit mult să mănânc Paștele acesta cu voi înainte de a pătimi” (v. 15), le-a spus El ucenicilor. Acele zile solemne erau anuale, cu toate că Domnul dorea ca fiecare din poporul Său să-și amintească în fiecare zi de ieșirea lor din Egipt (v. 3), unde fuseseră robi. Nu se cuvine ca numai o dată pe an sau o dată pe săptămână și anume duminică, răscumpărătul Domnului să-și amintească de unde a fost scos prin har. El trebuie să fie recunoscător în fiecare zi. Această amintire îl va scuti de o purtare ușuratică. Fără a înceta să fie serios, creștinul este chemat să guste mai dinainte bucuriile cerului. „Să ai bucurie deplină!” (v. 15). „Bucurați-vă totdeauna în Domnul”, scrie apostolul (Filipeni 4.4; 1 Tesaloniceni 6.16).

Până la sfârșitul cap. 18 ne sunt prezentate grupuri diferite de persoane responsabile: judecătorii, împărații, preoții, leviții și profeții în Israel.

Judecătorii și supraveghetorii (sau „cărturarii”) sunt numiți primii. Ei trebuia „să judece poporul cu judecată dreaptă”, fără să primească mită (v. 18, 19, vezi și nota b; Proverbe 18.5; 24.23; 17.23). Iacov, în epistola sa, pune accent în mod deosebit pe relațiile față de aproapele și pe relațiile cu cei bogați și cu cei săraci. El nu „caută la fața omului” (Iacov 2.1), nu admite egoismul, împietrirea inimii (Iacov 2.15, 16), lăcomia și asuprirea (Iacov 5.1...). Și, ca să nu uităm niciodată până unde poate să ne coboare nedreptatea, el ne amintește: „L-ați condamnat, l-ați ucis pe cel drept” (Iacov 5.6).

Nu numai că Israel nu a urmărit „dreptatea și numai dreptatea” (v. 20), ci L-a respins și L-a răstignit pe „cel drept” (Iov 12.4). Faptul că erau necesari doi sau trei martori pentru ca o acuzație să fie întemeiată ne arată cât suntem de falimentari și cât de departe suntem de Domnul Hristos, singurul „Martor credincios și adevărat” (Apocalipsa 3.14; Ioan 8.14).

Hotărârea pronunțată de preot sau de judecător era învestită cu autoritate și trebuia împlinită. Pavel afirmă că „nu este autoritate decât de la Dumnezeu ... De aceea, cine se opune autorității se împotrivesc rânduielii lui Dumnezeu” (Romani 13.1, 2; 1 Petru 2.13-17). Dar cel care deține puterea este răspunzător înaintea lui Dumnezeu pentru modul în care o exercită. Împăraților li s-au făcut mai multe recomandări importante: să nu aibă mulți cai (mândrie), nici multe soții (poftele cărnii), „nici să nu-și strângă mult argint și aur (pofța ochilor), ci să ia drept îndrumar numai Legea divină, în sfârșit, să nu se înalțe mai presus de frații lor (aceștia fiindu-le frați, nu supuși). Solomon, cel mai mareț dintre toți împărații lui Israel, a călcat toate aceste porunci (1 Regi 10.22-28; 11.1, 4; 12.4). La polul opus, Iosia, unul dintre ultimii săi urmași, s-a distins prin cinstea pe care a acordat-o Cărții lui Dumnezeu atunci când a fost găsită și prin efectele practice ale Cuvântului în viața lui (2 Cronici 34.14 ...). Având un exemplar al Cărții Sfinte, purtându-l cu noi, citindu-l în toate zilele vieții, vom învăța să ne temem de Domnul, să cunoaștem cuvintele Sale «pentru a le împlini» (v. 19).

Capitolul 18 pune înaintea noastră persoane cu poziții religioase importante. Profeții, în mod deosebit sunt oameni cu răspunderea de a vorbi în Numele Domnului. Ce grozavă înșelătorie când aceștia nu sunt credincioși! Atunci este pericolul ca o minciună să fie considerată cuvânt de la Dumnezeu (vezi 1 Regi 22.22). Versetele 9-12 îl pun în gardă pe poporul lui Dumnezeu împotriva activității astrologilor, a înțelepților, a vizionarilor, a spiritiștilor, a ghicitorilor ..., a tuturor formelor de ocultism. Astăzi mai mult decât oricând, mulțimile aleargă după asemenea lucruri dezgustătoare. Să ne ajute Dumnezeu să privim aceste lucruri cu scârbă, așa cum le privește și El! În țară, Israel a cunoscut succesiv perioada judecătorilor, apoi a regilor și a profeților. Și unii și alții au fost cel mai adesea păstori necredincioși. De aceea DOMNUL a trimis, pentru a-și hrăni poporul, pe Cel care, printre alte titluri de glorie, este Judecătorul cel drept, Împăratul Împăraților, Profetul menționat în v. 15 și pe care Îl așteaptă Israel. Petru, predicând iudeilor Evanghelia, se va putea baza pe aceste versete pentru a li-L vesti pe Isus. El este Însuși Cuvântul. Să-L ascultăm în tot ce ne spune (v. 15; Fapte 3.22 și 7.37).

„Nu este alt Dumnezeu în afară de Mine: un Dumnezeu drept și un Salvator; nu este altul în afară de Mine”, declară Domnul (Isaia 45.21). Fiind drept, îl condamnă pe criminal (v. 12-13). Ca Mântuitor, El oferă adăpost celui care a ucis din greșală. Au fost rânduite trei cetăți ca locuri de refugiu, acestea fiind un simbol al adăpostului pe care îl avem în Hristos față de dreapta mânie a lui Dumnezeu. Ce ni se cere pentru a ne bucura de acest adăpost? Nimic altceva decât credința în unicul mijloc pus la dispoziție de Dumnezeu pentru mântuirea păcătosului vinovat și a întregii rase umane, vinovate de vărsarea sângelui Fiului Preaiubit al lui Dumnezeu (v. 10-13). S-ar părea că la această cetate de scăpare se gândea Pavel când spunea că dorește să alerge pentru a-L câștiga pe Hristos și pentru a fi „găsit în El”, nu cu neprihănirea lui proprie, ci cu cea primită prin credința în Hristos (Filipeni 3.8-9; Evrei 6.18 sf.). Nu numai prin violență îi poți face rău aproapelui, ci poți să-i „muți hotarele” (v. 14), adică să-l dai deoparte și să-ți asiguri, în dauna lui, o poziție mai înaltă în lume. Creștinului i se spune să fie mulțumit cu ceea ce are acum (Evrei 13.5), să fie treaz (1 Petru 5.8) și în același timp să nu insiste asupra drepturilor sale. „Blândețea voastră să fie cunoscută de toți oamenii” (Filipeni 4.5; Luca 6.29-31).

Preoții și judecătorii trebuia să demaște și să pedepsească martorii mincinoși (v. 18; Proverbe 19.5-9). Plini de nedreptate, pe când Isus era adus înaintea Sinedriului lor, ei au căutat martori mincinoși împotriva Lui, pentru ca să-L condamne la moarte (Matei 26.59)! Ștefan, de asemenea în fața sinedriului, a fost acuzat de către martori falși (Fapte 6.13). Capitolul 20 tratează războiul. Cine era răspunzător de

pregătirea lui și de înrolarea ostașilor? Ne-am fi așteptat să fie ofițerii. Nicidecum; de data aceasta erau preoții și judecătorii. Aceștia aveau sarcina să pregătească războiul. De fapt, nu trebuia evaluată forța armelor sau a soldaților, ci credințioșii și dăruirea lor pentru Domnul. Versetul 5 și următoarele prezintă motivele pentru care cineva trebuia amânat sau lăsat la vatră. Acestea ne-ar putea face să ne gândim la cei din pilda nunții, care aduceau scuze nepotrivite: „am cumpărat un ogor ... m-am căsătorit ...” (Luca 14.18-20). Dar să ascultăm ce spune cineva cu experiență, care a „luptat lupta cea bună”: „Nimeni, slujind ca ostaș, nu se încurcă în treburile vieții, ca să placă celui care l-a înrolat”. Aceasta este condiția pentru ca oricare dintre noi să fie „un bun ostaș al lui Hristos” (2 Timotei 2.3-4; 4.7).

Copiilor lui Israel le era îngăduit să încheie pace cu cetățile îndepărtate. Dar nu trebuia să arate nici un strop de îndurare pentru cetățile vecine, care ar fi împiedicat poporul să intre în stăpânirea țării. În ce ne privește, noi, creștinii, trebuie să putem distinge între lucrurile de pe pământ pe acelea pe care le putem folosi în mod legitim de cele pe care trebuie să le respingem în mod ferm pentru că ne-ar putea lipsi de bucuria moștenirii noastre cerești. Nouă ne revine să facem distincția aceasta. Israelii trebuia să respecte pomii fructiferi și să nu-i folosească pentru război. Avertisment care poate avea o semnificație spirituală! Unii creștini arată un fanatism orb și sectar, agitând ca pe o armă de luptă ceva ce Dumnezeu a dat, poate, pentru a-i înviora și a-i hrăni pe ai Săi. Versetele 19 și 20 avertizează, în același timp, împotriva risipei. Să ne gândim la exemplul pe care ni l-a dat Domnul Isus Însuși. El, Creatorul, care putea înmulți la infinit pâinile – așa cum a și arătat – a avut grijă ca să strângă în coșuri rămășițele, „ca să nu se piardă ceva” (Ioan 6.12).

Iată-i din nou pe judecători în fața unui caz stânjenitor! Să ni-l imaginăm pe Israel intrat în țara sa, locuind în cetăți. Într-o zi, este găsit pe câmp un cadavru. Cine este vinovat de această crimă? Nimeni nu știe. Nu se pune problema răzbunării sângelui, nici de cetatea de scăpare! Cu toate acestea, este nevoie de un responsabil, pentru că orice sânge vărsat trebuie să fie răzbunat (Geneza 9.6). Atunci bătrânii și judecătorii, prin măsurători, determină care este cetatea cea mai apropiată. Asupra ei va fi pusă din nou vina. Va trebui cetatea să fie distrusă? Nu! Harul lui Dumnezeu prevedea o jertfă în virtutea căreia El poate ierta respectând dreptatea. Avem în aceasta o imagine a lui Hristos, a jertfei Sale, a morții Sale. Ierusalimul este orașul vinovat, cetatea „care omoară pe profeți și ucide cu pietre pe cei trimiși la ea” (Matei 23.37). Crima ei cea mai mare a fost răstignirea Fiului lui Dumnezeu. Ce minune a harului! Tocmai acea moarte a devenit calea dreaptă prin care Dumnezeu să poată ierta! În adevăr, și prin jertfa vișelei, Domnul Isus este așezat înaintea noastră. Cel care niciodată n-a cunoscut jugul păcatului (v. 3) a coborât în valea morții, făcând ca, de atunci, să curgă pentru noi râul de nesecat: harul etern al Dumnezeului salvator (v. 4).

Mari erau privilegiile întâiului-născut în Israel (v. 17). Dar ce sunt acestea în comparație cu avantajele pe care le avem dacă suntem copii ai unor părinți credincioși, crescuți după învățăturile Cuvântului? Nu este trist să constatăm că, în ciuda privilegiilor atât de mari, mulți au apucat pe calea fiilor nesupuși și răzvrătiți? O asemenea cale pentru tânărul israelit sfârșea cu moartea fără milă. Trebuia ucis cu pietre în temeiul mărturiei propriilor părinți. Ori această istorie a fiului nebun, bețiv și desfrânat o regăsim în Luca 15, dar având un cu totul alt final. Fiul risipitor nu era cu nimic mai bun decât fiul răzvrătit din acest capitol. Dar harul l-a găsit și a lucrat în inima lui, împingându-l la pocăință. Astfel, în loc de acuzația tatălui, el găsește brațele sale deschise; în loc de o sentință necomutabilă, o iertare deplină; în locul morții, casa tatălui, ospățul, bucuria. O altă moarte teribilă este amintită în v. 22 și 23. Și aceea este o imagine a Fiului preaiubit, a Fiului ascultător care a murit în locul nostru! „Blestemat este oricine este atârnat pe lemn” reamintește Galateni 3.13. De nepătruns este taina crucii! Hristos a fost făcut blestem, pentru ca binecuvântarea promisă prin credință să ajungă până la noi.

Domnul nu condamnă numai răul evident și grosolan (cap. 21). El dezaproabă orice formă de egoism. Pierderea unui bou sau a unui măgar este semnul lipsei unei supravegheri susținute (1 Samuel 9.3). Totuși Dumnezeu dorește prin aceasta să mă învețe că nu am dreptul să fiu indiferent cu privire la ceea ce îmi se întâmplă aproapei mele. El îmi amintește că acesta este fratele meu și mă invită să mă ocup de ce îi aparține lui cu tot atâta grijă ca și cum ar fi ale mele. Fără berbecul său pentru jertfă, fără boul său pentru a ara, fără măgarul său pentru a-i purta poverile, cum ar fi putut un israelit să-l slujească DOMNULUI și să supraviețuiască? Să nu fim ca acei credincioși pe care îi deplângea Pavel pentru că le lipsea duhul de slujire: „Toți caută cele ale lor ...” (Filipeni 2.21; citiți și 1 Corinteni 10.24). Versetul 5 este aplicabil mai ales în zilele noastre, când femeia caută să fie egală cu bărbatul. Aceasta este o răsturnare a ordinii lui Dumnezeu în creație. În orice fel, chiar dacă puterea de înțelegere a acestor învățături ne scapă, să ne păzim de „ceartă” (1 Corinteni 11.16). Versetele 9-11 ne amintesc faptul că Dumnezeu nu dorește în viața și în mărturia copiilor Săi nici conflicte, nici amestecul adevărilor divine cu principiile acestei lumi.

Să-L privim pe Isus învățând ucenicii și mulțimile. Parcurgând poruncile lui Moise, pe care fariseii le respectau întocmai, El dorea să-i facă să pătrundă gândul lui Dumnezeu, înțelepciunea Sa, dragostea Sa. Astfel de exemplu avem când ucenicii Săi striveau spice trecând prin lanurile de grâu în zi de Sabat sau când întrebau cu vicleșug despre divorț (Matei 12.1 ...; 19.3 ...). Să încercăm și noi, citind aceste capitole, să descoperim aceeași înțelepciune divină și aceeași dragoste. Alături de o dreptate absolută strălucește o bunădată desăvârșită. Sunt apărute drepturile proprietarilor, fără ca acest lucru să se facă în dauna îndatoririlor frățești cu privire la milă. Numai Dumnezeu poate stabili un astfel de echilibru și este important să-l observăm în lumea noastră întotdeauna gata să treacă de o parte sau de alta. Copilul lui Dumnezeu nu are de ales între diferite sisteme politice, economice sau sociale. Pentru el, aceste probleme sunt rezolvate dinainte. El nu are altă doctrină decât aceea de a se supune voii Tatălui său și această voie nu se află nici în ziare, nici în cărțile oamenilor care o pot descoperi, ci în „Cuvântul viu, care rămâne pentru totdeauna, al lui Dumnezeu” (1 Petru 1.23).

Dumnezeu este lumină; Dumnezeu este dragoste (vezi 1 Ioan 1.5; 4.8). El Se revelează sub acest dublu aspect în poruncile aparent cele mai mici. Lumină: condamnă hoțul, supraveghează apariția leprei (simbol al păcatului), cere dreptate din partea celui care dă cu împrumut și a celui care angajează lucrători, apreciază măsura de responsabilitate a fiecărui păcătos. Dragoste: are ochii îndreptați spre toți cei oprimați: datornici, săraci, străini, văduve, orfani, slujitori, iar strigătele lor ajung la urechile Lui. Este ceea ce declară Iacov cu privire la acei bogați care opriseră plata lucrătorilor care le seceraseră ogoarele (Iacov 5.4). Lumea îi admiră pe cei puternici și bogați. Cei slabi și mici, dimpotrivă, îi interesează în mică măsură. Dragii copii ai lui Dumnezeu, să veghem să nu ne lăsăm atrași de o astfel de atitudine. Stăpânul nostru a traversat această lume ca un rob, ca un străin, ca un sărac. Isus din Nazaret n-a fost subiect al considerației. A fost „disprețuit și părăsit de oameni ... și noi nu L-am prețuit” (Isaia 53.3). „Voi l-ați disprețuit pe cel sărac” remarcă Iacov în cap. 2.6. În același timp, Psalmul 41 se deschide astfel: „Ferice de cel care-l înțelege pe sărac!”

Anumite delict atrăgeau după sine pedeapsa corporală și aceasta trebuia să fie aplicată, dar cu măsură. Evrei 12.9 precizează că pedeapsa corporală este un privilegiu al disciplinării părintești care contribuie la impunerea respectului (vezi Proverbe 23.13, 14). Dumnezeu folosește această pedeapsă cu nuiua ca exemplu al disciplinării pe care El Însuși o aplică în cazul copiilor Săi, amintindu-ne că El „îl disciplinează pe acela pe care îl iubește și biciuiește pe orice fiu pe care-l primește” (Evrei 12.6). Dar, în înțelepciunea Sa, cunoscând firea crudă a omului, stabilește o limită: cel vinovat nu va putea primi mai mult de patruzeci de lovituri. Pentru a se asigura că nu depășesc această limită, iudeii

obișnuiau să aplice „patruzeci de lovituri fără una”. În ura lor față de Evanghelie, Pavel ne amintește că în cinci rânduri i-au aplicat această pedeapsă nedreaptă (2 Corinteni 11.24). Un alt verset din lectura noastră (4) evocă lucrările apostolului (1 Cor. 9.9). Finalul instrucțiunilor cuprinde învățătura privitoare la cumnați, care va fi folosită de saducheii pentru a-l îndește o cursă Domnului Isus în subiectul despre înviere. Atunci El le va răspunde: „Vă rătăciți, necunoscând Scripturile ...” (Mat. 22.29). Și pentru noi, calea pentru a nu ne rătăci niciodată este buna cunoaștere a Cuvântului Dumnezeuului nostru și sprijinirea pe el.

Alături de toate experiențele umilitoare ale deșertului se află încă una de care Israel trebuia să-și amintească (și noi împreună cu el). Amalec profitase în mod laș de oboseala poporului pentru a se arunca asupra celor slabi și rămași în urmă. Să fim atenți! Diavolul nu îndrăznește câtuși de puțin să-i atace pe creștinii al căror mers este încrezător și îndrăzneț, cât timp «codașii» îi sunt o pradă ușoară. Știm ce i s-a întâmplat lui Petru care îl urma pe Isus de departe (Luca 22.54). Capitolul 26 ne aduce din nou în țară. Dar prin aceasta trecutul nu este uitat. Israelitul, binecuvântat în recolta lui, venind în locul ales de Domnul, trebuia să-și amintească pe de o parte de originea sa mizerabilă și de puterea divină care l-a salvat pentru a-l introduce în această țară bună. Apoi, ca o probă a bunătății Dumnezeuului său, trebuia să așeze înaintea Lui rodul coșului său și să se prostearnă cu inimă plină de bucurie și de recunoștință. Minunată ilustrare a închinării celor răscumparați care se strâng pentru a-și aminti de glorioasa lor mântuire și pentru a-l oferi lui Dumnezeu „rodul buzelor care mărturisesc Numele Lui” (Evrei 13.15)! Să spunem și noi Domnului în adorare: „Tot felul de roade alese, noi și vechi: „le-am păstrat pentru Tine, Preaiubitul meu!” (Cântarea Cântărilor 7.13).

Invitația din Evrei 13.15, de a aduce neconținut jertfe de laudă lui Dumnezeu, este urmată imediat de îndemnul: „Nu uitați de binefacere și de dărnicie”. Și aici găsim subiectul darurilor, tratat imediat după aducerea înaintea Domnului a primelor roade (v. 1-11). Zecuielile făceau parte din închinarea lui Israel, iar v. 11 ne explică motivul: trebuia ca și levitul și străinul să se poată bucura împreună cu israelitul. În același fel suntem și noi invitați să împărtășim binele nostru cu alții, nu pentru a obține din aceasta recunoștință sau considerație, ci pentru ca acela căruia îi dăruim să-l mulțumească Domnului împreună cu noi pentru lucrurile bune de care ne bucurăm împreună (2 Corinteni 9.12). În cer, binefacerea nu va mai fi necesară, toate nevoile fiind evident dispărute. Dar pe pământ, Duhul lui Dumnezeu leagă această slujire cu lauda, pentru a ne da ocazia să probăm dragostea noastră pentru Domnul și în alt fel decât prin cuvinte. Și să nu uităm mișcătorul motiv care ar trebui să ne fie suficient: „astfel de jertfe îi plac lui Dumnezeu” (Evrei 13.16)! Un singur lucru îl înălța pe Israel „în laudă și în faimă și în onoare” „mai presus de toate națiunile”, și anume, ascultarea de poruncile Dumnezeuului său (v. 18, 19).

Scrisă «foarte lămurit» pe bucăți mari de piatră vâruite cu var (v. 2), strălucind de albeață, legea va fi pusă în evidență pe un munte, ca mărturie pentru întreg Israelul. Nimeni nu va putea pretinde că nu o cunoaște. Noi, care avem în mâinile noastre Biblia în întregime, suntem și mai responsabili. Acest monument în cinstea legii ne face să ne gândim la mărețul Psalm 119 care dezvoltă în cele 176 de versete ale sale minunile Cuvântului lui Dumnezeu și ce este el pentru credinciosul adevărat. Iar acest psalm se deschide proclamând binecuvântarea celor „care umblă în legea Domnului”. „Vei pune binecuvântarea pe Muntele Garizim, și blestemul pe Muntele Ebal” fusese ordonat (cap. 11.29). Vai! Nu auzim semințele rostind binecuvântarea. Într-adevăr, poporul este „sub lege” și „toți cei care sunt din faptele legii sunt sub blestem” (Galateni 3.10). Blestemat ... blestemat ... blestemat ... este sentința pe care Israel va trebui să o audă de douăsprezece ori (v. 15-26). Însă același pasaj din Galateni anunță că „Hristos ne-a răscumplat din blestemul legii”, luându-l asupra Lui (Galateni 3.13). De atunci nu mai suntem sub lege, ci sub har (Romani 6.14).

Acest capitol corespunde cap. 26 din Levitic. Împreună, ele constituie o dublă și solemnă mărturie care îl avertizează pe Israel cu privire la consecințele ascultării sau ale neascultării sale (Iov 33.14). „Dacă vei asculta ...” (v. 1, 2, 13). De multe ori în această carte a răsunat chemarea: „Ascultă, Israele!” Să ne punem fiecare numele în locul celui al lui Israel și să deschidem urechile la poruncile Domnului! „Vorbește, pentru că robul Tău ascultă”, va răspunde tânărul Samuel (1 Samuel 3.10). Și Domnul Hristos va putea spune prin Duhul profeției: „Domnul ... îmi trezește urechea, ca să ascult ca un ucenic” (Isaia 50.4). De acest fapt, al ascultării de Cuvânt, de respectarea lui și de punerea sa în practică, va fi întotdeauna legată binecuvântarea Domnului (Apocalipsa 1.3). El ne va desfăta și îmbogăți pretutindeni și neîncetat sufletele, „în cetate și în câmp” (v. 3). Viața noastră de familie și toate lucrurile pe care vom „pune mâna” vor purta această marcă (v. 8). Vom merge din victorie în victorie (v. 7). În sfârșit, această extraordinară abundență a prosperității spirituale (v. 11) nu va putea trece neobservată și originea ei va fi evidentă pentru toți: ea vine de la Domnul căruia îi aparținem și al Cărui Nume va fi astfel glorificat (v. 10).

Începând de aici și până la sfârșitul acestui lung capitol, Domnul enumeră toate blestemele care-l pândesc pe Israel dacă nu ascultă. Vai! Scriptura, ca și istoria acestui popor, confirmă că, în adevăr, au auzul greoi, sunt „tari de urechi” (Isaia 6.10) și că, drept urmare, s-au abătut asupra lor toate aceste încercări. Cât despre noi, care suntem sub har, responsabilitatea noastră este și mai mare, de aceea ni se spune: „Luați seama să nu îl respingeți pe Cel care vorbește!” (Evrei 12.25). Noi nu respingem numai cuvintele, ci și Persoana care le-a rostit. Astfel, dacă rămânem surzi la glasul bunului Său Cuvânt, El Se vede nevoit să folosească un limbaj cu mult mai dureros și mai sever: cel al necazurilor. Cât timp persistăm pe calea voinței noastre proprii, vom întâmpina în mod inevitabil voia Domnului împotriva noastră. Să învățăm să o discernem dincolo de instrumentele disciplinării Sale. Și să ne ajute Domnul să nu trebuiască să trecem prin experiențe grele înainte de a înțelege că nu putem fi fericiți departe de El! Fiul din parabolă ne învață această lecție fără ca noi să mai fim nevoiți, pentru a o înțelege, să-l urmăm într-o „țară îndepărtată” (Luca 15).

„Durerile celor care aleargă după un alt dumnezeu se vor înmulți” (Psalmul 16.4). Acest verset (care din punct de vedere profetic se aplică închinării către Antihrist) ne poate servi drept titlu pentru v. 15-68 din capitolul nostru. Cel care vorbește în Psalmul 16 este Domnul Hristos care, spre deosebire de Israel, nu a încetat niciodată să Se încreadă în Dumnezeu, să-L pună pe DOMNUL înaintea Lui. Întotdeauna a contat pe Dumnezeuul Său pentru a fi păzit, pentru a nu-și pierde „partea moștenirii”, pentru a nu fi „clătinat” (Psalmul 16.1, 5, 8). Domnul Isus ne este modelul pe calea credinței. Dar Dumnezeu trebuie să ne prezinte și exemplul de la polul opus, cu urmările lui tragice. Însăpmântătoarea amenințare din v. 53 s-a împlinit întocmai în istoria lui Israel (2 Regi 6.29). Cât despre libertatea sa, practic poporul și-a pierdut-o din ziua strămutării sale în Babilon. „Slujiți Domnului cu bucurie”, invită Psalmul 100.2. Cu siguranță, Israel nu și-a slujit Dumnezeul „cu bucurie și cu veselie de inimă” (v. 47), expunându-se astfel la a suporta jugul de fier al vrăjmașilor săi. Din punct de vedere moral, și astăzi este la fel. Refuzând să-l slujim Domnului, practic reintrăm sub robia lui Satan și a păcatului (Ioan 8.34). Fie ca Dumnezeu să ne învețe să-l slujim bucuroși, imitându-L pe Acela care își găsea desfătarea în a face voia Sa! (Ps. 40.8).

Întregul Israel se adunase pentru a auzi cuvintele legământului. Puterea și dragostea DOMNULUI făcuseră mari minuni pentru ei. Poporul le văzuse (v. 2), dar nu cu ochii inimii (v. 4; Efeseni 1.18). Semnele împlinite în favoarea lor n-au avut nici un efect moral asupra conștiinței lor. La fel a fost și în zilele când Domnul Isus Se afla pe pământ: „mulți au crezut în Numele Lui, privind semnele pe care le făcea El. Dar Isus însuși nu Se încredea în ei ...” (Ioan 2.23, 24). Și noi riscăm să ne unim cu ei ori de câte ori ne mulțumim cu o cunoaștere intelectuală a

adevărului. Totuși v. 4 afirmă că Dumnezeu nu-i dăduse lui Israel urechi să audă până în acea zi. A fost atunci vina lui Israel că nu a ascultat? Cu siguranță da! Apostolul Pavel îl face total responsabil pe acest popor care în mod voit și-a închis urechile, ca nu cumva să audă și să fie convertit (Fapte 28.27, 28). „Deci să vă fie cunoscut insistă el că mântuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă națiunilor; și ele vor auzi”. Domnul dorește ca aceasta să nu fie în zadar și ca nimeni dintre noi să nu-și împietrească inima, ascultând astăzi vocea Lui (Evrei 3.7, 15; 4.7). Să observăm repetarea frecventă a cuvântului „astăzi” pe tot parcursul ultimelor capitole ale acestei cărți.

Până acum am avut drept subiect poporul în ansamblul său. Versetele 18-21 se adresează de data aceasta individului, bărbat sau femeie care se depărtează de DOMNUL. Pelinul (v. 18 sf.) este o plantă cu sevă amară și otrăvitoare care crește pe terenuri necultivate. Dacă inima noastră este din punct de vedere spiritual neîmblânzită, să nu ne surprindă faptul că dau lăstari anumite rădăcini de amărăciune, care ne otrăvesc spiritul cu tot felul de resentimente, de gelozii, de animozități. Remediu preventiv (care să împiedice această dezvoltare), conform cu Evrei 12.15 (vezi și nota n) este să nu ne lipsim de a beneficia de harul lui Dumnezeu. Capitolul se încheie cu un verset mângâietor. Istoria noastră, ca și cea a lui Israel, are o latură văzută – cea a responsabilității noastre – și o latură ascunsă – cea a harului, pe care numai Dumnezeu o cunoaște deplin. Anumite tapiserii sunt brodate pe dosul pânzei. Cât timp sunt în lucru, nu putem vedea pe canava decât noduri și fire încălcite; singur meșterul le recunoaște. Abia când întoarcem pe față lucrarea încheiată, imaginea finală ne apare în toată perfecțiunea și frumusețea ei. „Lucrurile văzute” sunt reversul lucrării divine revelate. Necazurile, eșecurile, disciplinarea ne par adesea a fi împotriva planurilor lui Dumnezeu. Dar în curând, în splendoarea Locului Ceresc, vom admira cealaltă față și „vom înțelege toată iubirea Sa”.

Harul lui Dumnezeu păstrează în rezervă „lucrurile ascunse” (29.29), cele cu care ne reține atenția acest frumos capitol. «Domnul nu numai că îi va strânge din nou pe ai Săi, nu numai că îi va aduce înapoi, îi va înmulți și va lucra cu putere pentru ei, ci va înfăptui în ei o desăvârșită lucrare a harului, de o valoare mult mai însemnată decât prosperitatea exterioară» (C.H.M.). Într-o vreme viitoare, Dumnezeu va lucra în inimile poporului Său pentru a produce acolo ascultare și dragoste spre El (Evrei 8.10). El îi invită de atât de mult timp: „Dacă te vei întoarce ... întoarce-te la Mine” (Ieremia 4.1; de citit Osea 14.1-2). Ei bine, toată această lucrare răbdătoare nu va rămâne zadarnică! „Și te vei întoarce ...” (v.8). Capitolul 10 din Romani citează v. 12-14, aplicându-le „oricărui care crede”. Hristos, Cuvântul viu, S-a coborât din cer, unde nici omul nu se poate sui, ca să reveleze inima lui Dumnezeu care „dorește ca toți oamenii să fie mântuiți” (1 Timotei 2.4). Prietene, să nu spui că această mântuire este „prea minunată” (v.11), iar tu prea mizerabil. Oricât de departe ai fi, Isus este foarte aproape de tine. Deschide-ți acum inima înaintea Lui! Cât despre noi, creștinii, să luăm aminte că, dacă se află în gura și în inimile noastre Cuvântul, el nu este acolo pentru a rămâne neroditor, ci pentru a fi pus în practică (v. 14; de citit și Ioan 13.17).

Iată din nou bifurcația întâlnită în cap. 11. 26. Numai două drumuri se deschid înaintea lui Israel, cum se deschid și în fața oricărui om: unul care duce la viață și la bine; el constă în a-L iubi pe DOMNUL, în a asculta de glasul Lui și în a te alipi de El (v. 20). Astfel este secretul unei vieți fericite încă de pe pământ. Celălalt drum, poate plin de atracții la început, duce inevitabil la moarte și la rău (v. 15; 19; compară cu Ieremia 21.8). Și alegerea ne aparține. Să ascultăm vocea prietenoasă care-ți șoptește la urechi: „Aceasta este calea, umblați pe ea” (Isaia 30.21). Moise este în vârstă de o sută douăzeci de ani. Și el a avut de ales, optzeci de ani mai devreme. Refuzase onorurile, bogățiile și plăcerile de la curtea lui faraon, „alegând să suferă răul cu poporul lui Dumnezeu” și să împărtășească „ocara lui Hristos” (Evrei 11.25, 26). În certitudinea că el nu s-a înșelat, poate în prezent să-l îndemne pe Israel, îndemnându-i de fapt pe toți cei care nu s-au hotărât încă: „Vezi ... alege viața!” (v. 15, 19). Isus este „calea, adevărul și viața” (Ioan 14.6). A alege viața înseamnă a-L alege pe El însuși. El Se va îngriji apoi de fericirea noastră. Drag prieten, alege viața, alege-L pe Isus! Fă-o chiar astăzi! „Măinele” nu îți aparține.

După ce a îndemnat întreg Israelul să fie tare și curajos (v. 6), Moise îi adresează aceleași cuvinte și lui Iosua (v. 7). Sursa curajului este aceeași în amândouă cazurile: DOMNUL care merge cu ei. Moise a redactat legea. Mai trebuia doar să fie citită! În plus, este dată o ultimă poruncă, referitoare la citirea regulată a poruncilor divine înaintea întregii adunări a lui Israel: bărbați, femei și copii. Cu ce scop? „Ca să audă și să învețe și să se teamă de DOMNUL Dumnezeu vostru și să ia seama să împlinească toate cuvintele legii acesteia” (v. 12). Pentru același motiv avem și noi strângerile ca adunare în care citim și medităm asupra Cuvântului lui Dumnezeu. Și acest v. 12 arată clar cum copiii își au locul lor acolo împreună cu părinții. Să nu neglijăm „strângerea noastră laolaltă, după cum obișnuiesc unii (să facă)” (Evrei 10.25)! Pentru ce, după ce promisese lui Israel că nu-i va părăsi (v. 6), Domnul îi anunță: „îi voi părăsi și-Mi voi ascunde fața de ei” (v. 17)? Pentru că, între timp, poporul avea să-și uite Dumnezeu și să încalce legământul (v. 16 sf.). Însă prin gura profetului Osea va fi formulată o ultimă promisiune: „voi vindeca necredința lor, îi voi iubi nestingherit” (Osea 14.4).

O aceeași frază anunță și binecuvântările rânduite de Domnul pentru poporul Său și monstruoasa trădare a acestuia, da a se întoarce spre alți dumnezei (v. 20). Pus în gardă ca privire la sumbrul viitor pe care și-l pregătește Israel, Iosua este în același timp îndemnat să fie tare (v. 23), pentru că nu din popor își va extrage el puterea, ci din Domnul. Fără îndoială, dragi tineri, constatați multe slăbiciuni și lipsuri la creștinii pe care îi cunoașteți. Bătrânii voștri sunt departe de a vă da întotdeauna exemplul bun. Întâlnirile la care luați parte nu vă dau uneori decât puțină învățătură. Nu cumva sunteți adesea descurajați de ceva? O spuneți și voi că, privind la oameni, nu poate fi altfel. Dar dacă privirile voastre sunt îndreptate spre Isus, nu veți fi niciodată înșelați. În El se găsesc resurse inepuizabile de har și de perfecțiuni care pot satisface toate insuficiențele noastre. Moise, Iosua, Pavel ... au știut dinainte ce avea să se întâmple cu lucrarea lor aici jos. „Pentru că știu că după moartea mea vă veți strica ...” spune Moise (v. 29). „Știu aceasta, că, după plecarea mea, vor intra între voi lupi îngrozitori”, anunță Pavel (Fapte 20.29). Dar ei de asemenea știau în Cine crezuseră și se încredeau în puterea Lui (2 Timotei 1.12).

Așa cum i-a poruncit Domnul, Moise îi va învăța acum pe fiii lui Israel o cântare. Luând ca martori cerurile și pământul, el preamărește Cuvântul lui Dumnezeu care se coboară „ca ploaia mărunță peste verdeța proaspătă (tânără) și ca ploaia îmbelșugată peste iarba (coaptă)” (v. 2). El îi atribuie lui Dumnezeu grandoearea, celebrând ceea ce este El: credincioșie, dreptate, adevăr (v. 4). Stânca este Numele Său, asigurând alor Săi adăpost, locuință, umbră binefăcătoare, apă vie (Psalmul 31.2; 71.3; Isaia 32.2 și multe alte pasaje), precum și miere și untdelemn (v. 13). Cântarea glorioasă apoi ceea ce face Dumnezeu: o lucrare desăvârșită! (v. 4). Întreaga desfășurare a acestei lucrări către Israel este prezentată în v. 8-14. El i-a ales (v. 8), i-a găsit, i-a îngrijit, i-a păzit (v. 10), i-a purtat (v. 11), i-a condus (v. 12), iar în final i-a supt pe înălțimi (v. 13). „Ce mai era de făcut ... și nu i-am făcut”? va întreba DOMNUL mai târziu în legătură cu viața Sa, Israel (Isaia 5.4). Copiii ai lui Dumnezeu, avem toate motivele și suntem îndreptățiți să strigăm odată cu cântarea: „El este Stânca, lucrarea Sa este desăvârșită!” (v. 4). „Pentru că, pe aceia pe care i-a cunoscut dinainte, i-a și predestinat ..., i-a și chemat ..., i-a și îndreptățit ..., i-a și glorificat” (Romani 8.29, 30).

Cântarea pe care au învățat-o fiii lui Israel de la Moise nu avea, în mod trist, decât o singură strofă! Cea pe care am învățat-o ieri împreună cu poporul, exceptând v. 5, îl preamărea pe Dumnezeu. Să privim acum latura omului! Bogățiile date de Domnul poporului Său, enumerate în v. 14, nu au făcut în final decât ca acesta să se îngreșe (v. 15). În loc să se alipească mai puternic de „Stânca mântuirii sale”, aducându-l

grăsimea mieilor și jertfe de băutură (v. 14), Israel L-a părăsit, L-a disprețuit, L-a întărâtat și, în final, L-a uitat (v. 15, 16, 18). Câtă nerecunoștință! Și, cu toate acestea, nu ne asemănăm noi uneori cu acest popor mizerabil? Nu „ne ... îngrășăm” noi în mod conștient cu belșugul cu care ne umple Tatăl nostru? Facem să prospere lucrurile noastre pământești, uitând să-l acordăm Domnului locul care îi aparține în viața noastră. Celor care sunt „bogați în veacul de acum” li se poruncește „să nu se încreadă în nesiguranța bogățiilor, ci în Dumnezeu, care ne dă toate din belșug, ca să ne bucurăm de ele” (1 Timotei 6.17). Dacă fiii lui Israel ar fi avut înțelepciune, „ar fi cugetat la sfârșitul lor de la urmă” (v. 29). Să ne dea Domnul înțelepciunea să administrăm darurile Sale ca unii care avem să-l dăm socoteală la momentul întoarcerii Sale!

Versetele care încheie cântarea lui Moise amintesc de faptul că Dumnezeu este suveran, că este „Același” și că, în consecință, ne putem aștepta ca El să aibă ultimul cuvânt. Care este acest cuvânt final? Răzbunarea pentru vrăjmașii de mult nepedeșiți, dar și iertarea pentru poporul Său, împreună cu care se vor bucura națiunile tot timpul mileniului (v. 43). Moise încheie învățăturile sale printr-un ultim îndemn la ascultare: „Puneți-vă la inimă” cuvintele acestea, ale legii acesteia, „este viața voastră” (v. 46, 47; Isaia 55.3; Proverbe 4.13 și 7.2). Unii tineri gândesc că, pentru „a-și trăi viața”, trebuie să lase deoparte orice îndrumare și mai ales pe cea a lui Dumnezeu. Aceste versete afirmă, iar experiența noastră confirmă, că a te pleca sub jugul binecuvântat al Domnului înseamnă de fapt „a apuca” ceea ce este „adevărata viață” (1 Timotei 6.19). Instrucțiunile lui Moise au luat sfârșit. Ca un adevărat mijlocitor, el a vorbit Domnului despre popor și poporului despre Domnul. Acum avea să părăsească poporul. Evrei 13.7 ne îndeamnă să ne amintim de conducătorii credincioși care ne-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu. Mulți dintre aceștia nu mai sunt printre noi. Totuși, autorul epistolei adaugă: „Isus Hristos este același, ieri și azi și în veci” (Evrei 13.8; comparați cu v. 39).

Fiind pe punctul de a părăsi poporul, omul lui Dumnezeu lasă să vorbească afecțiunile sale. Nu mai este ceasul îndemnurilor; își ia rămas bun de la cei pe care îi iubește, ultimul său mesaj fiind o binecuvântare (compară cu Luca 24.50). Moise este un demn reprezentant al Dumnezeului care „iubește popoarele” și care îi ține pe „toți sfinții Săi” în mâna Sa (v. 3). Asigurare completată cu promisiunea Domnului Isus: „Nimeni nu le poate smulge din mâna Tatălui Meu” (Ioan 10.29). Comparând această binecuvântare a lui Moise cu cea a lui Iacov din Geneza 49, observăm câteva diferențe pline de învățăminte pentru noi. După mărturia tatălui său, Levi era un om violent, crud. Dumnezeu, privind spre credinșia fiilor săi (Ex. 32.26), a făcut din el „bărbatul evlavios” al său (v. 8) și i-a dat în grijă sanctuarul. De partea sa, Benjamin fusese numit „un lup răpitor” (Geneza 49.27). Prin har, el devine „preaiubitul Domnului” (v. 12) și acest „lup” va ocupa locul oii regăsite, pentru că se spune: „el va locui între umerii Săi” (v. 12; Luca 15.5). Atât de «completă» este transformarea pe care o produce Evanghelia în cel care o primește! Aceasta a fost experiența unui Saul din Tars care a făcut parte tocmai din această seminție a lui Benjamin și care, din prigonitor îndârjit, a devenit martor și slujitor credincios al Domnului (1 Timotei 1.12, 13).

Tot ceea ce este „cel mai prețios” trebuie să fie pentru Iosif, simbol al Domnului Hristos. De cinci ori vom întâlni această expresie. Totuși nimic nu este mai de preț pentru Domnul Isus decât dragostea Bisericii Sale, a răscumpărăților Săi. Cel care a fost „despărțit de frații Săi” (Geneza 49.26) a rămas „despărțit dintre frații săi” (v. 16). În virtutea suferințelor lui din groapă și din închisoare, apoi a gloriei sale în Egipt, Iosif ocupă pe drept această poziție deosebită. Tot astfel este și cu Domnul Isus. Nimeni nu L-a putut însoți pe acel drum grozav al Calvarului. A fost singur pe cruce. De aceea Dumnezeu l-a dat pentru totdeauna un loc deosebit: El L-a înălțat foarte sus”, „l-a dăruit un Nume care este mai presus de orice nume”, L-a „uns cu un untdelemn de bucurie mai presus decât pe tovarășii Săi” (Filipeni 2.9; Psalmul 45.7). Ca într-un minunat tablou, împărăția de o mie de ani a Domnului Hristos este evocată prin binecuvântările semințiilor. Spre deosebire de ceea ce a pronunțat Iacov, acestea nu cuprind nici o învinuire, nici o restricție. Această a doua listă nu are totuși trecută o persoană. Ați remarcat-o? Este vorba de Simeon, odinioară asociat cu Levi în aceeași condamnare (Geneza 49.5). Levi, obiect al harului, este binecuvântat din plin. Dar Simeon, unde este el? Este o problemă serioasă! Numele vostru este el în Cartea Vieții?

Moise petrecuse patruzeci de ani la Faraon, patruzeci de ani la Ietro în școala lui Dumnezeu, în sfârșit, patruzeci de ani în pustiu, conducându-l pe Israel. Avusese la început „privilegiul minunat” a rugului. Apoi, prin credință, „a stăruit, ca văzându-L pe Cel nevăzut” (Evrei 11.27). Cu un ochi care „nu se întunecase” (v. 7), omul lui Dumnezeu, sfârșindu-și cursa, contemplă admirabila panoramă a țării lui Emanuel. Urmează apoi momentul când, potrivit cuvintelor sale din Psalmul 90.3, la porunca lui Dumnezeu, omul se întoarce în țărână. Dar Domnul îl onorează pe slujitorul Lui drag, ocupându-Se El însuși de înmormântarea sa (v. 6). De atunci, Moise face parte dintre martorii credinței care așteaptă gloria promisă, bucurându-se deja în totul de prezența Celui care este răsplata desăvârșită (Matei 17.3). Ce este pierderea țării față de acest câștig? Fie ca, la sfârșitul acestei părți a Bibliei, cuprinzând cele cinci cărți ale lui Moise (sau Pentateucul), fiecare dintre noi să fi avansat în cunoștința Domnului „Moise ... a scris despre Mine”, le va spune Domnul Isus iudeilor (Ioan 5.46). Pe cine Altcineva decât pe El însuși L-am descoperit noi traversând atâtea umbre și imagini în această bogată porțiune a Cuvântului lui Dumnezeu?

## Structura cărții Deuteronom

“O, de ar fi în ei o astfel de inimă, ca să se teamă de Mine și să păzească toate poruncile Mele, în toate zilele, ca să le fie bine, lor și fiilor lor, pentru totdeauna!” Deuteronom 5.29

Titlul „Deuteronom” vine din traducerea greacă a Vechiului Testament și înseamnă „A doua lege” – o repetare a legii. Titlul original ebraic descrie însă mai exact conținutul cărții, el fiind „Cuvintele”, acesta fiind începutul versetului 1. Cartea Deuteronom este formată în cea mai mare parte din cuvintele și din îndemnurile lui Moise către popor, de aceea are un caracter narativ aproape în întregime, în contrast cu alte cărți ale Pentateuhului, care sunt mai mult istorice.

Există o lecție clară pentru noi în Deuteronom, anume că ascultarea față de poruncile Domnului reprezintă calea către binecuvântare. În mod cert, creștinul nu este sub lege, însă ascultarea este cheia pentru o viață creștină fericită. Mântuirea este prin har și prin credință, însă fericirea vine în urma ascultării.

Poporul își avea tabăra în câmpiile Moabului. Peste câteva săptămâni aveau să intre în țară. Întreaga călătorie ar fi trebuit să dureze doar unsprezece zile, însă, din cauza neascultării, vechea generație petrecuse aproape patruzeci de ani în pustii (Deuteronom 1.2; Numeri 14.29-35). Moise urma să moară, de aceea el se adresează noii generații, înainte ca aceasta să traverseze Iordanul.

În cartea Deuteronom nu sunt așa de multe simboluri ca în cele patru cărți precedente. Accentul este pus pe ascultarea de Cuvânt, care este prezentată ca o condiție pentru savurarea binecuvântărilor țării.

Toate citatele folosite de Domnul împotriva lui Satan, în pustie, sunt luate din cartea Deuteronom. El a fost Omul ascultător și dependent, și adevăratul Israelit. Fie ca și noi, prin har, să călcăm pe urmele Lui!

“Ascultă, Israele, Domnul Dumnezeu nostru este un singur Domn. Și să iubești pe Domnul Dumnezeu tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta. Și aceste cuvinte, pe care ți le poruncesc astăzi, să fie în inima ta.” Deuteronom 6.46

Textul de mai sus reprezintă o parte a unei rugăciuni rostite în sinagogile din întreaga lume, numită „Shema”, titlu provenit din verbul ebraic „a asculta”. Fiii lui Israel trebuia să asculte toate cuvintele lui Dumnezeu și, de asemenea, trebuia să asculte de ele. Am văzut deja că, în cartea Deuteronom, accentul este pus pe ascultare.

Un lucru izbitor cu privire la această carte (în comparație cu Levitic și cu Numeri) este că din ea lipsesc ritualurile aproape cu desăvârșire. Motivul pentru aceasta este că ea se adresează poporului, nu preoților. Cuvintele lui Dumnezeu trebuiau să fie în inimile lor. Cu toate că noi nu suntem sub lege, ascultarea rămâne întotdeauna necesară. Cineva a spus: «Ascultarea necondiționată și supunerea față de voia lui Dumnezeu reprezintă cea mai importantă îndatorire a oamenilor din orice perioadă».

Este minunat să punem acest lucru în legătură cu o profeție mesianică remarcabilă, care se găsește în Deuteronom: „Domnul Dumnezeu tău îți va ridica un Profet din mijlocul tău, dintre frații tăi, asemenea mie: de El să ascultați!” (Deuteronom 18.15). Ea este remarcabilă fiindcă Noul Testament o citează de câteva ori cu privire la Domnul Isus. Totuși, poporul nu a ascultat de El, ci La lepădat.

Acum Dumnezeu își cheamă un popor dintre națiuni. Ce privilegiu! Ascultăm noi însă de Domnul? Facă El săL ascultăm pe marele Profet al lui Dumnezeu și să ascultăm de El!

În aceste scurte comentarii am văzut că:

Geneza este cartea creației, a începutului și a temeliei tuturor lucrurilor;

Exod este cartea răscumpărării poporului lui Dumnezeu;

Levitic este cartea apropierii de Dumnezeu și a închinării;

Numeri este cartea umblării, a lucrării și a pustiei;

Deuteronom este cartea ascultării de Cuvântul lui Dumnezeu.

[clickbible.org](http://clickbible.org)